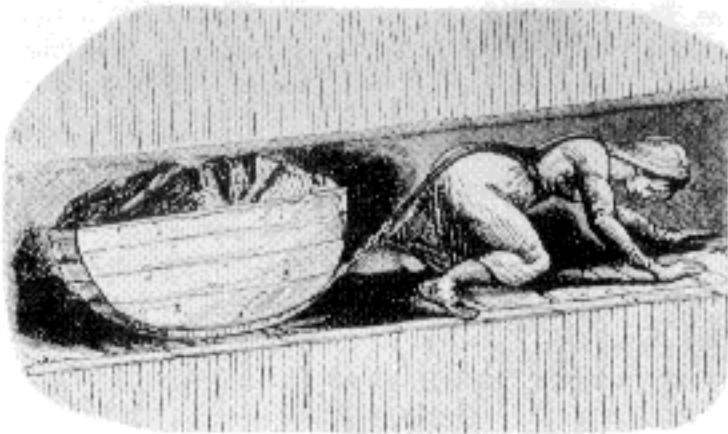

עֲבָדִים הָיִינוּ לַפְּרָעָה בְּמִצְרַיִם

עֲבָדִים הָיִינוּ לַפְּרָעָה בְּמִצְרַיִם, וַיִּוְצֵאֵנוּ יי' אֱלֹהֵינוּ מִשָּׁם בְּיַד חֲזָקָה וּבְזִרְזָע נְטוּיָה. וְאֵלּוּ לֹא הוֹצֵא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם, הֲרִי אָנוּ וּבְנֵינוּ וּבְנֵי בְנֵינוּ מִשְׁעַבְדִּים הָיִינוּ לַפְּרָעָה בְּמִצְרַיִם.

בנות נפאליות עובדות במפעל לבנים; צילום: Krish Dulal

עבודת ילדים במכרות באנגליה, המאה ה-18

התבוננו בתמונות שלפניכם, וחשבו:

- מה לדעתכם מבדיל בין עבד לכל אדם אחר שנדרש ללכת לעבודה?

- חשבו מה מקשה על העבד להשתחרר מעבודתו ולהיות אדם חופשי?

- האם לדעתכם יכולים עבדים להשתחרר בעצמם מעבודתם, או שרק מישהו מבחוץ יכול לשחרר אותם? הסבירו את דעתכם.

בני ישראל במצרים, אדוארד פוינטר, 1867

עבדים היינו? עבדים עדיין?

הקשיבו לשיר [מצרים / איה כורם](#).

למה לדעתכם התכוונה איה כורם כשאמרה: "עדיין עבדים"?
אילו דברים יכולים לגרום לנו לחוש שאנחנו "עבדים", גם אם אנחנו לא באמת עבדים?

בהגדה של פסח אנו קוראים את סיפור יציאת בני ישראל לחירות, שמסתכם במשפט: "**עבדים היינו – עתה בני חורין**". ואילו איה כורם כותבת בשיר שלה: "**עבדים היינו – עדיין עבדים**".

כיצד אתם מרגישים – כבני חורין או כעבדים? מדוע? _____

האם יש דברים שהייתם רוצים לצאת בהם "מעבדות לחירות" ולהשתחרר מהם?

בחרו דבר אחד שכתבתם שהייתם רוצים להשתחרר ממנו – וציירו קומיקס קצר שיתאר כיצד אתם מצליחים בנוגע אליו – "לצאת מעבדות לחירות" (תוכלו לבחור במשהו מוחשי או מופשט, רגשי, ועוד):